

עבודת השם

פירוש "כי תלא"

הקב"ה כמין מטבע של אש ואמר לו זה יתנו כל העובר על הפקודים, והרמו בזה שכמין מטבע של אש הראה לו הקב"ה למשה, שאם האדם נותן את הצדקה בבחינה של אש בחשק ובחמימות כאש אז ודאי יש בו כדי לכפר על נפשותיכם, וכאשר מקיים האדם את מצות הבורא בבחינה של אש בוערת לעבודת הבורא יש בכוח הכוונה של אותה מצוה לכפר אפילו על חטא העגל, וזה שאמר לכפר על נפשותיכם. ועוד טעם למחצית השקל כיון שאין אדם יכול להסתפק בשובות שיש לו. תמיד הוא מרגיש חסרון. כיון שהוא נוצר מארבע יסודות עפר, מים, רוח, אש ושני היסודות עפר ומים ניתנים להישקל. אבל רוח ואש אינם ניתנים להישקל וזהו רמז למחצית השקל שאין אדם יכול למלא תאוותו.

"וידבר ה' אל-משה לאמר. כי תשא את-ראש בני-ישראל, לפקדיהם..." (תשא ל"א"ב) עכשיו עליכם לדעת שכל הפרשיות האלו, היינו פרשת תרומה ותצווה ופרשה זו של שקלים, שהיו דברים הנצרכים למשכן, כל אלו ציווה הקב"ה אחרי שכבר עשו את מעשה העגל כדי שיכופר להם קצת עוון העגל. שכשם שנתנו זהב לעגל כך יתנו נדבה למשכן. ואע"פ שכולן נכתבו בתורה לפני פרשת העגל, אבל האמת היא שנאמרו לאחר מעשה העגל ונכתבו שלא כסדר. וזהו מה שאמרו חז"ל בהרבה מקומות אין מוקד ומאוחר בתורה. עכשיו ציווה הקב"ה לאחר מעשה העגל למנות את ישראל.

משל למה הדבר דומה לאדם שהיה לו עדר צאן ופרעה בהם מגפה ומתו חלק מהם. אחרי שפסקה המגפה אמר לרועה רוצה אני שתמנה את הצאן לראות כמה נשארו. כך אמר הקב"ה למשה אחרי מעשה העגל שנפלו הרבה נפשות מישראל, כפי שנבאר להלן רוצה אני שתצווה את ישראל ותדע כמה נשארו. ואע"פ שאין הנמשל דומה למשל ממש, כיון שאין דבר נעלם מעיני הקב"ה ואין לו הכרח למנות כדי לידע כמה נשארו, אבל רצה הקב"ה להראות החיבה שהוא מחבב את ישראל וציווה למשה למנותם כדי לידע כמה נשארו, להודיע שיחזור ויחבבם אם יעשו תשובה ויהיו בני ישראל כשרים.

"ויאמר ה' אל-משה קח-לך סמים, נטף ושחלת וחלבנה," (תשא ל"ד) וחלבנה – בושם שריחו רע... ומנאה הכתוב בין סממני הקטורת. ללמדנו שלא יקבל בעינינו לצרף באגודת תעניותינו ותפילותינו את פושעי ישראל שיהיו נמנים עמנו (רש"י). ובאמת חובה עלינו לדאוג לקירוב רחוקים, הרי כולם בכלל ישראל וחלה עלינו ערבות, ואנו יודעים שאם החייב אינו משלם הערב משלם, ומי יודע כיצד נוכל לתת את הדין על אלו החוטאים יום יום בעבירות חמורות ואנו ממשכימים לחתום על הערבות, ועוד ערבות. שנאמר בני ישראל ערבים זה לזה איך נוכל לפרוע את חובנו? כתב המהרש"א: וברמז יש ללמוד שהיו י"א מיני קטורת, עשרה ריחן טוב ואחד חלבנה ריחו רע, דיש לצרף גם הפושע, היינו בשיש עדה קדושה שהן מגיין עשרה בלעדיו, אבל אין לצרפו בעשרה עמו, וזכר לדבר הפסוק: "לא אשחית בעבור העשרה" (בראשית י"ח לב) אבל על פחות מעשרה לא התפלל.

"זה יתנו, פלי-העבר על-הפקדים-מחצית השקל, בשקל הקדש:" (תשא ל"ג) וכבר אמרו חז"ל ששלשה דברים נתקשה בהם משה רבנו וסימנם משה, מגורה שנאמר וזה מעשה המגורה, שקל שנאמר זה יתנו כל העובר על הפקודים, החודש שנאמר החודש הזה לכם ראש חודשים, כזה ראה וקדש, ובמצות מחצית השקל נתקשה משה רבנו להבין כיצד במצוה זו יהא בה כוח לכפר, עד שהראה לו

"ועשית אתה קטרת, ריחן מעשה רוקח, ממלח, טהור קדש." (תשא ל"ה) "בעל הטורים" מביא מדרש: "מעשה רוקח – זבובי מות יבאיש יביע שמן רוקח יקר מחכמה מכבוד סכלות מעט" (קהלת י' א), וזה שדרשו רבותינו שהיו מרגנים אחר הקטורת לומר: בה מתו נדב ואביהוא, בה מתו עדת קרח, שנאמר "מוות" גבי "רוקח", דהיינו קטורת. ואמר להם משה: ראו שאין הקטורה ממית, אלא אדרבה, מחיה, שנאמר לאחר מעשה קרח ועדתו: "וייקח אהרון כאשר דיבר משה ויירץ אל תוך הקהל והנה חל הנגף בעם ויתן את הקטורת ויכפר על העם, ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה" (במדבר, קרח י"ז, י"ג), דכתיב: "טהור קודש", אלא החטא ממית, ע"כ.

17:07	כניסת השבת
18:08	צאת השבת
17:30	שקיעה
18:42	ה. תס
6:25	הנץ

הפסוק: "וישלח אחאב"

"וַיִּתֵּן אֱלֹהֵי מֹשֶׁה כְּכֹלֹתוֹ לְדַבֵּר אֵתוֹ בְּהַר סִינַי, שְׁנֵי לַחֹת הַעֲדָת־לַחֹת אֲבָנִים" (תשא לא-יה) והטעם שנתן הקב"ה את עשרת הדברים בשני לוחות ולא בלוח אחד, לרמוז שהם כנגד השמים והארץ. להורות שאם ישמרו מה שכתוב בלוחות יתקיימו שמים וארץ. כפי שנאמר בירמ' פל"ג אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת, היינו אילולא התורה שלומדים בה יומם ולילה לא היו מתקיימים שמים וארץ. וכן מרמזים ב' הלוחות לעולם הזה ולעולם הבא. שאם נקיימם נזכרה לעוה"ז ולעוה"ב.

"וְעַתָּה אֲסִינָא מִצְּאֵתִי חֹן בְּעֵינַיִךְ, הוֹדַעֲנִי נָא אֶת־דְּרָכֶיךָ, וְאֶדְרָגְךָ" (תשא לג-יג) רבים שואלים מהם דרכי שמים הנסתרות מבני האדם וזה מה שמשה רבנו ביקש לדעת. רבים שואלים את השאלה, צדיק ורע לו, רשע וטוב לו? ושאלות דומות על הנהגת הקב"ה בעולמו. בתשובה לשאלות אלו אומר החפץ חיים משל שממנו משתמע שהאדם אינו מסוגל להכיר ולהבין את כל דרכי של ה'

בהנהגת הבריאה. כי כבוד פה וכבוד לשון אנכי? משה רבינו היה כבוד פה; למען לא יאמרו הבריות, כי בגלל היותו נואם ומטיף טוב, הצליח להשפיע על העם ולתת לו את התורה, לפיכך נברא כבוד פה ומגמגם, למען ידעו הכל, שהתורה היא מן השמים, והשפעתו הייתה רק משום "שהשכינה מדברת מתוך גרונו". (הרי"ן).

פעם אחת הביאו לרב הקדוש ר' משה צבי מסברן ז"ל ילד בן שבע שנים, שהיה חרש גמור, אינו מדבר ואינו שומע והפצירו בו שיברך את הילד ויתרפא. העמיד הרב את הילד על ספסל, ואמר לו: אם תוכל לדבר ככל האדם, מה למשל, תדבר כשתגדל ותהיה לאיש? לתימהון האנשים שהיו נוכחים בשעת מעשה פתח הילד את פיו ואמר: אהיה מוסר, ואלשין על ישראל. הדבר יצא מפיו, והרב אמר לנוכחים: אתם רואים, אפוא, כי טובה לו השתיקה. והילד נשאר אילם כמקודם.

סיפור בהמשכים פני חסיד כפני רבו" חלק א.

ההלשנה הסעירה באחת את שלוות החיים בקהילה היהודית בסטראדוב שברוסיה. שמונים יהודים, ובהם הרב המקומי, משולם-זלמן ניימרק, נאסרו. כשנתיים ישבו מאחורי סורג ובריח עד שנתבררה צדקתם והם שוחררו. מאחורי ההלשנה זו עמד יהודי, לזרוב שמו. הפרשה התחילה באספה שהזמין הרב לביתו. בין המוזמנים היה גם לזרוב, שהיה חבר בחבורת ה'משכילים' ועשיר גדול. באספה החל לזרוב להטיח דברים בוטים כנגד החסידים ודרכיהם. הרב עצמו ורבים מתושבי העיר נמנו עם חסידי חב"ד, ולאחר שלזרוב הגדיש את הסאה, נאלצו לגרשו מהבית. לזרוב נעלב והחליט להלשין לשלטונות כי הקהילה מסייעת לצעירים יהודים להשתמט מגיוס לצבא הצאר. הוא גם סיפר כי הרב עצמו מסייע למלט בחורים מחובות הגיוס. מפקד המשטרה החליט לפשוט על היכל הישיבה. בוקר אחד הופיע בהפתעה באולם הישיבה, ועמו כוח גדול של שוטרים וחיילים. המראה שנגלה לעיניו המם אותו לרגע. עשרות רבות של צעירים שקועים בלהט בלימודם. זה עומד תפוס במחשבותיו, השני שעון על 'סטנדר', השלישי רכון על ספר עב-כרס. הוא התאושש במהירות והכריז כי כל הבחורים צריכים למסור את פרטיהם האישיים ולעזוב את המקום. בהלה אחזה בבחורי הישיבה. היו שצייתו מיד, והיו שסירבו לעזוב את תלמודם, עד שהשוטרים נאלצו לגרשם בכוח. לאחר זמן-מה נשאר האולם ריק לחלוטין. פתאום הבחין המפקד בבחור אחד שנשאר במקומו. המפקד פסע אליו במהירות וכמעט הנחית על פניו סטירה, אך פתאום קלט כי הבחור פשוט אינו מבחין בכל הנעשה סביבו. הבחור הזה, יעקב שמו, היה מסוגל להתרכז לגמרי בסוגיה שאותה למד, עד כדי התנתקות מכל הסובב אותו. הוא היה בשנתו העשרים בלבד, וכבר ידע על-פה מאות דפי גמרא עם המפרשים. המפקד הביט בבחור מלא השתוממות. עיניו העצומות של הבחור, תווי פניו העדינות והקמטים במצחו, שהעידו על עומק התרכזותו, עוררו את התפעלותו של המפקד המשטרה. כדי לעורר את תשומת-ליבו של הבחור דפק המפקד באגרופו על ה'סטנדר', אך הבחור עדיין לא הגיב. ואז תפס המפקד בידו של יעקב ונענע אותה בחוזקה. יעקב פקח את עיניו, ראה את האולם הריק והבין מיד את הנעשה. בשקט סגר את ספרו, חבש את מגבעתו ופנה לצאת מן האולם. המפקד ואנשיו פינו לו דרך מתוך התפעלות והדרת-כבוד. מראה הבחור עורר בהם השתוממות עצומה. המפקד קרא בהתפעלות: "צעיר לימים כל-כך, וכבר הוא איש קדוש הפורח בשמים!"... **ההמשך ב"ה בשבוע הבא!**

פנית ההלכות "דיני חולה שיש בו סכנה בשבת"

קפ. חולה שאין בו סכנה ומגיעת הטיפול בו עתה, עלולה לגרום על פי הרוב שיכבד החולי ויבוא לידי סכנה, מחללים עליו את השבת. אבל אם בדרך כלל אין דרכו של חולי זה לבוא לידי סכנה אף על פי שיש חשש מועט שיבוא לידי סכנה אין מחללים עליו את השבת. ולפי זה מי שסובל מחוס גבוה של ארבעים מעלות, מחללים עליו את השבת אם צריך לכך, אבל בפחות מכן אין מחללים עליו את השבת, אלא רק ע"י גוי, אבל מותר לו לקחת תרופות להורדת החום.

קפא. נערה שנפצעה ויש לה חתך עמוק בפניה, ומספיקים חמשה תפרים להוציאה מכלל סכנה, אבל על ידי כך תהיה לה צלקת המכערת אותה, אולם אם יעשו לה שבעה או שמונה תפרים דקים לא תראה הצלקת כל כך. יש מי שמתיר לרופא לתפור כדרכו בחול ולהציל את הפצוע ממום שבפניו שיתבייש בו כל ימי חייו. והסומך להקל בזה, יש לו על מי שיסמוך. (הליכות עולם חלק ד' עמוד קנז)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורמזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseem@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד..